

HET BROEDSEIZOEN 2000

IN VOGELVLUCHT...

- In de IJzerbroeken te Merkem werd het eerste geslaagd broedgeval van de **Wulp** vastgesteld. Ook vorig jaar was er zo goed als zeker een mislukte broedpoging op dezelfde plaats. Het gaat hier om de meest westelijke broedplaats in Vlaanderen, nadat eerder ook al een aantal broedgevallen nabij het Zwin te Knokke werden opgetekend. Ook een Zuienkerke broedde in 2000 een koppel Wulpen. Mogelijk is dus een kolonisatie van de kustpolders ingezet.
- Eveneens in de IJzerbroeken te Merkem broedde een koppel **Boomvalken** met succes op een hoogspanningspiloen midden een open graslandgebied. Het broeden van de Boomvalk op hoogspanningsmasten werd al eerder vastgesteld in het buitenland maar blijft toch een uitzonderlijk gegeven.
- Heel wat vogelsoorten die in West-Afrika overwinteren en in het verleden vaak te lijden hadden onder de langdurige droogte in de Sahelstreek, deden het in 2000 opmerkelijk goed. Van de **Snor** kregen we nu al gegevens binnen van minstens 17 territoria, waarvan o.a. 4-5 op De Blankaart te Woumen, 2-3 in de Viconia-Kleiputten te Stuivekenskerke en verschillende verspreid langs de Schelde in Antwerpen.
- Diverse reigersoorten zijn in opmars. Vooral in het Zwin te Knokke hadden zowel **Kleine Zilverreiger** (14 paar) als **Koereiger** (9 paar) een topseizoen, en net als vorig jaar broedde er ook opnieuw de **Lepelaar** (2 paar). **Grote Zilverreigers** werden nog niet broedend vastgesteld maar lang zal dat wellicht niet meer duren. In 2000 was de soort al broedverdacht in de provincie Antwerpen...
- Of het broeikas effect er voor iets tussen zit valt af te wachten, maar de **Bijener** doet het alvast uitstekend bij ons. Al meer dan vijf jaar broedt de soort te Adinkerke-De Panne in het grensgebied met Frankrijk, maar afgelopen broedseizoen waren er ook broedpogingen in Vlaams-Brabant !
- Door een serie van opeenvolgende zachte winters zijn zowel de **Cetti's Zanger** als de **Graszanger** (de voormalige Waaiersaartrietzanger...) er in geslaagd om de grens van hun broedareal de laatste jaren weer naar het noorden uit te breiden. Zo werden in 2000 van beide soorten respectievelijk 4 en 13 territoria doorgegeven !
- De **Bruine Kiekendief** heeft een schitterend broedseizoen achter de rug. De voorlopige schattingen lopen op tot bijna 150 broedparen, we kunnen gerust spreken van een spectaculaire toename ! Echter niet in Limburg, daar blijft het totaal steken op 4-5 koppels. In vele andere regio's (o.a. de Westhoek) wordt de soort meer en meer broedend vastgesteld in graanakkers en gewone graslanden.
- Dé uitschieter op het Groot Schietveld te Brecht was ongetwijfeld weer het **Kleinst Waterhoen** dat er net als vorig jaar tot broeden kwam en dit op slechts enkele meters van de broedplaats van vorig jaar! De spanning stijgt alvast voor 2001... In het Mechels Broek werd dan weer een juveniel van dezelfde soort waargenomen...
- Op enkele meters na hadden dit jaar twee koppels **Grauwe Kiekendief** gebroed in Vlaanderen. Het koppel van Vlaams-Brabant besloot uiteindelijk net over de taalgrens te gaan nestelen (goedkopere bouwgronden...), maar het foerageren vond dan weer hoofdzakelijk bij ons plaats !
- Terwijl de **Middelste Bonte Specht** oprukt naar het noorden (de eerste broedgevallen voor Vlaanderen werden opgetekend in de regio Leuven), doet de **Zwarte Specht** hetzelfde, maar dan naar het westen. Tal van broedgevallen werden reeds opgetekend in West-Vlaanderen (bijvoorbeeld in de boscomplexen ten zuiden van Brugge), dikwijls echter ook in geïsoleerde kasteelparken.
- **Bonte Vliegenvangers** kiezen voor de chique villawijken! In een residentiële wijk in Brasschaat-Schoten werden maar liefst 35 koppels opgetekend en dit binnen een oppervlakte van ca. 15 ha! De **Gekraagde Roodstaart** volgt dikwijls op de voet maar is niet zozeer gebonden aan nestkasten zoals de vorige soort.
- De uitbreiding van de **Canadese Gans** gaat in snel tempo verder. Ze is nu ook opgedoken in de Limburgse Maasvallei...
- De **Ooievaar** broedde vroeger wel in het wild in Vlaanderen, maar werd tijdens de vorige atlasperiode hier niet meer aangetroffen. Sindsdien zijn er wel enkele halfwilde populaties ontstaan rondom het Zwin te Knokke en in het domein Planckendael te Mechelen. Onder ruime publieke belangstelling verscheen dan vorig jaar een wild koppel te Daknam bij Lokeren en ook nu weer schijnen ze daar aanwezig te zijn! Tal van inspanningen werden ook al geleverd door Natuurreservaten vzw (plaatsen van karrewielen...) om deze soort in de toekomst nog meer kansen te bieden in Vlaanderen!
- Het succesverhaal van de **Slechtvalk** is bekend: na de teloorgang in grote delen van zijn verspreidingsgebied door o.a. het gebruik van DDT, is de Slechtvalk, door de grote inspanningen van het Fonds voor de Instandhouding van Roofvogels, terug in Vlaanderen! Hij wordt in toenemende mate broedend aangetroffen in speciaal vervaardigde nestbakken dewelke worden opgehangen aan koeltorens van elektriciteitscentrales en andere hoge gebouwen of constructies. Ook in 2000 liep het aantal broedparen (+ nog niet broedende koppels en solitaire vogels) in Vlaanderen weer op: reeds 7 zekere broedparen werden gemeld!
- **Buidelmees**: Al enkele jaren is de Buidelmees als broedvogel verschenen in Vlaanderen. De aantallen worden gevolgd via het BBV-project. Ook dit jaar was de soort weer present (o.a. enkele koppels in de Maasvallei en op de Antwerpse linker Schelde-oever.
- **Roodmus**: Over de status als broedvogel in Vlaanderen wordt nog gediscussieerd, maar feit is dat de laatste jaren geregeld zingende mannetjes worden vastgesteld, dikwijls rond het Zwin te Knokke. Zal het broedvogelatlasproject meer duidelijkheid brengen over de status van deze soort?
- **Grote kruisbek**: Naast de 'gewone' Kruisbek, wordt ook de Grote kruisbek af en toe broedend aangetroffen, zij het niet jaarlijks!

Koen Devos
Glenn Vermeersch